

VUOSIKERTOMUS 1997

200

1797-1997

SISÄLLYSLUETTELO

Tämä on Tamfelt	2
Konserni lyhyesti	2
Yhtiökokous	2
Toimitusjohtajan katsaus	3
Kuvakertomus juhlavuoden tapahdumista	4
Organisaatio	8
Hallitus	8
Tilintarkastajat	8
Konsernin johtoryhmä	8
Hallituksen toiminta- kertomus	9-16
Konsernin tuloslaskelma	17
Konsernitase	18-19
Konsernin rahoitus- laskelma	20
Emoyhtiön tuloslaskelma	21
Emoyhtiön tase	22-23
Emoyhtiön rahoitus- laskelma	24
Tilinpäätöksen laadinta- periaatteet	25
Liitetiedot	27
Tunnuslukuja	34-35
Osaketietoja	36-38
Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle	39
Tilintarkastuskertomus	39

TÄMÄ ON TAMFELT

200-vuotias Tamfelt kuuluu Suomen teollisuuden uranuurtajiin. Yhtiö on perustettu 1797, ja se on ollut pörssi-yhtiö vuodesta 1942.

Tamfelt-konsernilla on neljä tuotantolaitosta: yksi Yhdysvalloissa, yksi Portugalissa ja kaksi Suomessa. Tampereen tehdas on alansa suurimpia ja moderneimpia tuotantolaitoksia maailmassa.

Yhtiön päätuotteet ovat metsäteollisuuden konekudokset: paperikoneiden viirat ja huovat (PMC-tuotteet) sekä selluteollisuuden suodatinkankaat. Tärkeän ryhmän muodostavat myös kaivos- ja

kemianteollisuuden suodatinkankaat. Tamfeltin laatu-järjestelmä on sertifioitu uusimman SFS-EN ISO 9001 -standardin mukaisesti ja ympäristöjärjestelmä SFS-EN ISO 14001 -standardin mukaisesti.

Tamfeltin asiakkaat tarvitsevat toimivia tuotteita ja tehokasta teknistä palvelua pysyäkseen kehityksen kärjessä. Tamfeltin moderni teknologia sekä joustava asiakaspalvelu varmistavat tuotteiden ja asiantuntemuksen saatavuuden silloin, kun tilanne asiakkaan tehtaalla sitä vaatii.

KONSERNI LYHYESTI

	1997	1996	Muutos-%
Liikevaihto, Mmk	607	532	14
Voitto ennen veroja ja vähemmistöosuutta, Mmk	137	99	38
Bruttoinvestoinnit, Mmk	60	53	13
Henkilöstö 31.12.	1229	1166	5
Sijoitetun pääoman tuotto, %	26	20	
Omavaraisuusaste, %	77	75	
Tulos/osake, mk	14,85	11,20	33
Oma pääoma/osake, mk	79	69	14
Osinko/osake, mk			
kanta	6,20	5,60	
etuok.	6,40	5,80	

YHTIÖKOKOUS

Tamfelt Oyj Abp:n varsinainen yhtiökokous pidetään keskiviikkona huhtikuun 1. päivänä 1998 klo 16 yhtiön

pääkonttorissa, Yrittäjänkatu 21, Tampere.

TOIMITUSJOHTAJAN

KATSAUS

Tamfeltin 200-vuotisjuhlavuosi oli kolmas perättäinen voimakkaan kasvun ja kehityksen vuosi. Kasvaneet toimitusmäärät kotimaahan ja vientiin nostivat konsernin liikevaihdon 607 milj. markkaan ja nettotuloksen tasolle 98,6 milj. markkaa. Nämä myönteiset taloussaavutukset ovat seurausta asiakaskuntamme hyvästä markkinatilanteesta erityisesti vuoden jälkipuoliskolla sekä vientimme kannalta merkittävien valuuttakurssien vahvistumisesta. Samalla kapasiteetin pullonkaulojen avaus ja tuotekehitys on onnistuttu kohdistamaan tuotealueille, joissa kysyntä on selvästi lisääntynyt.

Keväällä 1997 yhtiömme täyttäessä 200 vuotta saimme merkkipäivään liittyvistä tapahtumista paljon myönteistä julkisuutta ja palautetta. Päivälehdet ja metsäteollisuuden kansainväliset ammattilehdet julkaisivat runsaasti aineistoa juhlistamamme, seminaaristamme, historiikista sekä syksyisestä näyttelystä. Tamfelt tuli yleisölle ja asiakkaille entistä tutummaksi niin kotimaassa kuin ulkomailla. Samanaikaisesti olemme pyrkinet entistä aktiivisempaan ja avoimempaan yhteydenpitoon omistajakuntamme, osakkeenomistajien suuntaan. Tiedottamisessa kaikki yksittäiset osakkaat tulevat olemaan yhdenvertaisessa asemassa - jokainen on tiedotejake-lussa mukana. Tämä ei koske pelkästään vuosikertomuksia ja osavuosikatsauksia, vaan pyrimme informoimaan kaikkia omistajia

ajankohtaisista asioista. Palaute omistajakunnan suunnalta muutoinkin kuin yhtiökokouksen virallisessa ympäristössä on tervetullutta yhteydenpitoa.

Asiakaskuntamme on toiminnassaan enenevässä määrin huomion kohteena ympäristöasioiden hoidon osalta. Niinpä tehdaskohtaisia ISO 14000 -sertifiointeja on haettu ja saatu runsaasti. Täyttääkseen vaatimukset näiltä osin Tamfelt julkisti oman ympäristöpolitiikkansa kolme vuotta sitten. Nyt olemme käyneet läpi sertifiointiprosessin ja juuri saaneet ISO 14001 -sertifikaatin. Prosessissa oli myönteistä havaita henkilöstömme vahva kiinnostus aiheeseen ja sitoutuminen jätteen määrän vähentämiseen, lisääntyvään raaka-aineiden hyötykäyttöön sekä kierrätettävien materiaalien erottamiseen kaatopaikkajätteen vähentämiseksi. Nämä seikat vaikuttavat positiivisesti liiketoimintamme kannattavuuden kehitykseen.

Saimme vuonna 1997 tyydytykseksemme olla mukana asiakaskuntamme vahvassa noususuhdanteessa. Metsäteollisuuden näkymät kulle vuodelle ovat valoisat. Yrityskoon kasvettua metsäyhtiöiden kilpailu kapasiteetin lisäyksestä on vähentynyt. Markkinoiden tarjonnan ja kysynnän tasapaino näyttää Pohjois-Amerikassa ja Euroopassa hyvältä. Näillä tulevaisuudennäkyillä myös yhtiömme katsoo valoisasti eteenpäin.

Vuonna 1998 lisäämme Juankosken merkäviirakapasiteettia, investoimme Tampereen puristinhuopayksikön laadullisiin tuoteparannuksiin

ja jatkamme suodatinkankaiden tuotannon eriyttämistä paperikonekudoksista itsenäiseksi tehtaaksi. Fanafelissa on aloitettu rakennustyö kuivasuodatus- ja pesulatuotteiden volyymin lisäämiseksi. Näin ollen tämän vuoden investoinnit ovat

Jobtoryhmä. Eturivissä (vas.) Jarmo Järviö, Risto Hautamäki, Seppo Holkeko, Hannu Laine, Esko Pessi ja takarivissä Jaakko Räsänen, Kaarina Tasanen, Jyrki Nuutila ja Kristian Lundström.

yhtiössämme vielä laajamittaisemat kuin vuonna 1997.

Yhtiömme aloittaessa kolmatta toimintavuosisataansa kiitän kaikkia asiakkaita, yhteistyökumppaneita ja toimittajia menestyksekkäästä 200-vuotisjuhlavuodesta sekä läheisestä yhteistyöstä. Samalla henkilöstöllemme kuuluu kiitos ahkerasta työskentelystä asiakaskuntamme palvelemiseksi.

Risto Hautamäki

KUVAKERTOMUS JUHLAVUODEN TAPAHTUMISTA

Tamfeltin 200-vuotista taivalta juhlittiin monin tavoin. Pääjuhla vietettiin käytännön syistä jo 16.5. vaikka varsinainen Verkatehtaan perustamispäivä onkin 17.5. Tilaisuuksia oli kaiken kaikkiaan toistakymmentä, joista ensimmäinen oli juhlavuoden lahjoitusten luovutus 7.5. Tamfeltissa. Stipendejä jaettiin mm. alan oppilaitoksille yht. 115 000 mk.

Lehdistötilaisuudessa 14.5. julkistettiin dosentti Holger Westerin kirjoittama historiikki ja pidettiin "Ajan viira"-juhlarunon kenraaliharjoitus. Tilaisuuteen osallistui runsas joukko tiedotusvälineiden edustajia, joilla mm. oli tilaisuus baastatella Tamfeltin kolmea viimeisintä toimitusjohtajaa yhtiön menneisyydestä ja tulevaisuudesta.

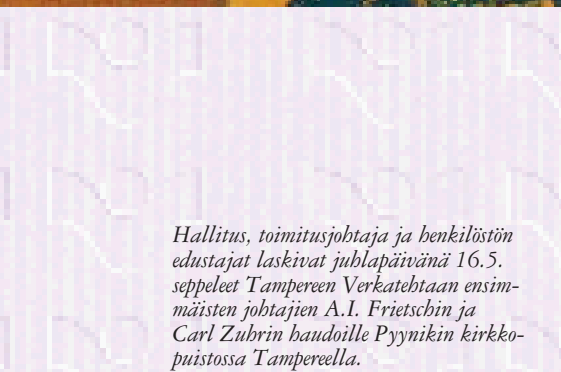

Juhlavuoden kunniaksi Tasavallan Presidentti oli myöntänyt 21 tamfeltilaiselle Suomen Valkoisen Ruusun ja Suomen Leijonan ritarikuntien kunniamerkkejä. Kunniamerkit jaettiin 15.5. yhtiön kerhobuoneistossa järjestetyssä tilaisuudessa.

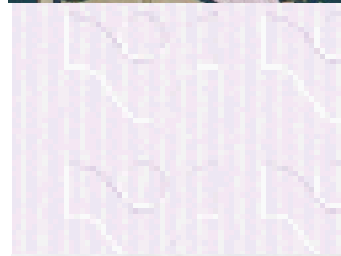
Asiakkaille juhlapäivänä 16.5. järjestettyyn 200-vuotisseminaariin ja seuraloisohjelmaan osallistui lähes neljäsataa vierasta eri puolilta maailmaa. Seminaarivieraiden ohjelmaan kuului myös mm. tehdaskierros, osallistuminen jublakonserttiin ja ekskursio Helsinkiin. Seminaariesitelmät ja mielenkiintoinen paneelikeskustelu saivat osakseen niin asiakkaiden kuin ammattilehdistön varauksettoman huomion. Seminaarin avasi toimitusjohtaja Risto Hautamäki.

Hallitus, toimitusjohtaja ja henkilöstön edustajat laskivat juhlapäivänä 16.5. seppeleet Tampereen Verkatehtaan ensimmäisten johtajien A.I. Frietschin ja Carl Zubrin haudoille Pyynikin kirkkopuistossa Tampereella.

Avoimien ovien päivä 14.5. keräsi noin 400 vierailijaa - eläkeläisiä ja perheenjäseniä - tutustumaan tehtaaseen. Tehdaskierrokset päättyivät Virkeistämöön, missä myös lapsille oli varattu omaa ohjelmaa ja sopivaa tarjottavaa.

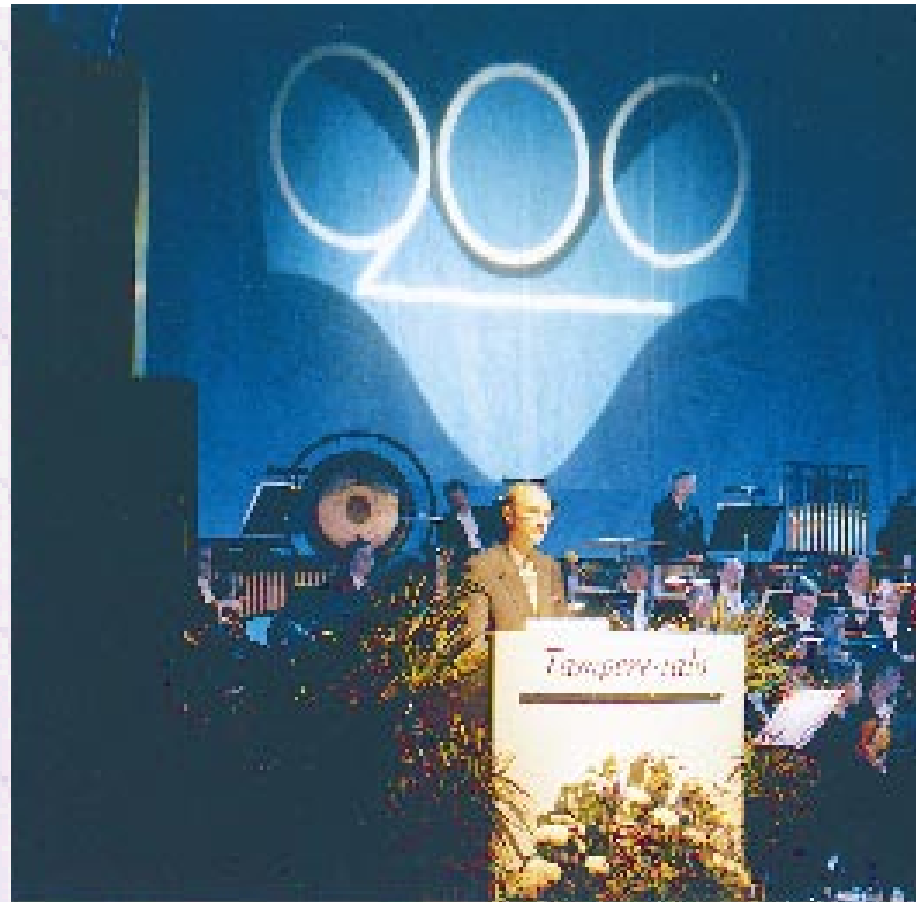
Juankoskelaisilla oli tilaisuus tutustua Tampereen tehtaaseen ennen pääjublaa.

Tytäryhtiöt, Fanafel Lda. Portugalissa ja Tamfelt, Inc. Yhdysvalloissa, viettivät merkkipäivää picnic-jublien muodossa ravintola Riabelassa Torreirassa 24.5. ja Borderland State Parkissa Sharonissa 31.5.

Jublavuoden päätti komeasti Tamfeltin historiaa esittelevä näytelmä "Mistä viiraa vai paimetaanko villasella" Museokeskus Vapriikissa. Näytelmä oli avoinna 17.10.97 - 25.1.98 ja siihen tutustui n. 6 500 henkeä. Rumsaslukuis-ta avajaisyleisöä viibdytti 200-vuotisjublasta tuttu pubal-linkvintetti.

Jublakonsertti 16.5. täytti Tampere-talon suuren salin ääriään myöten. Lämmimbenkisessä "perbejublassa" vieraina olivat sekä oma henkilökunta ja eläkeläiset että asiakkaat ja muiden sidosryhmien edustajat.

Jublakonsertin tervehdyssanat lausui viidennen polven tamfeltilainen, ballituksen puheenjohtaja Mikael von Frenckell.

Vaubdikkaassa konsertissa esiintyivät Tampereen Kaupunginorkesteri Atso Almilan johdolla sekä solistit Jaana Mäntynen, Matti Salminen ja Juice Leskinen.

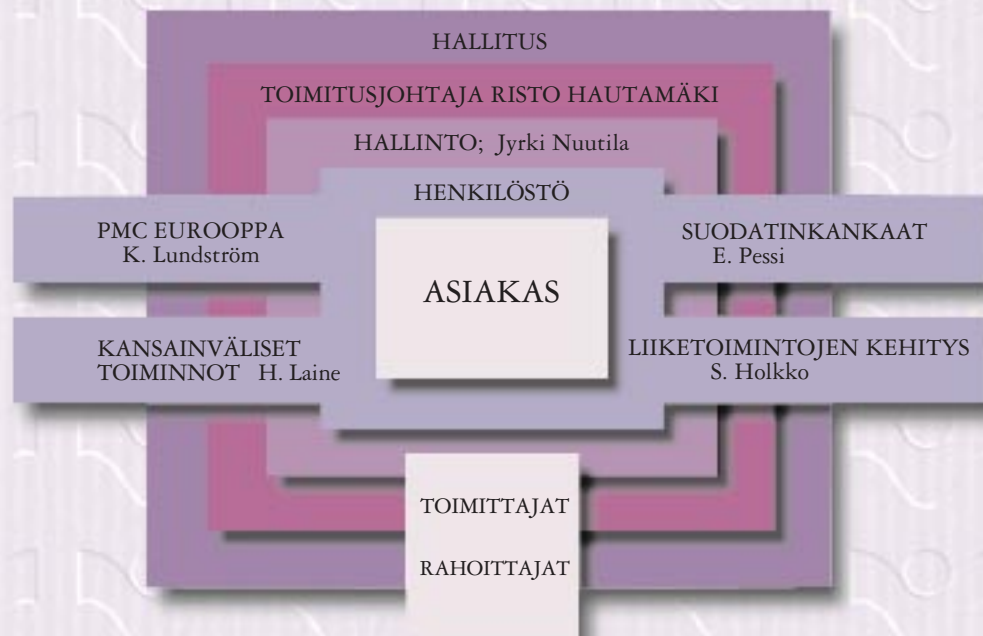

Kari Aronpuro esitti yhdessä Tampereen yhteiskoulun oppilasryhmän kanssa jublarunonsa Tamfeltille.

Konsertin jälkeen nautittiin buffet-illallinen kahdeksasta pöydästä, jotka oli katettu Tampere-talon kolmeen kerrokseen.

ORGANISAATIO

HALLITUS

Mikael von Frenckell, puheenjohtaja, s. 1947. Valtiotiet.maist. Erovuorossa 1999. Omistaa 50 000 Tamfelt Oyj Abp:n osaketta.

Axel Cedercreutz, varapuheenjohtaja, s. 1939. Teollisuusneuvos. Erovuorossa 1999. Omistaa 126 252 Tamfelt Oyj Abp:n osaketta.

Martin Lilius, s. 1947. Dipl.ins. Erovuorossa 1998. Omistaa 3 004 Tamfelt Oyj Abp:n osaketta.

Vesa Kainu, s. 1947. Ins. Erovuorossa 1999. Ei omista Tamfelt Oyj Abp:n osakkeita.

Jouko Oksanen, s. 1951. Kauppatiet.maist. Erovuorossa 1998. Ei omista Tamfelt Oyj Abp:n osakkeita.

TILINTARKASTAJAT

Eric Haglund, dipl.ekon., KHT
Jari Paloniemi, kauppat.maist., KHT

Varatilintarkastajat:

Eero Suomela, kauppat.maist., KHT

KHT-yhteisö
KPMG Wideri Oy Ab

KONSERNIN JOHTORYHMÄ

Risto Hautamäki, toimitusjohtaja
Jyrki Nuutila, varatoimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen
Hannu Laine, yritysuunnittelujohtaja
Seppo Holkko, liiketoimintojen kehitysjohtaja 1.2.98 alkaen
Kristian Lundström, tulosyksikön johtaja, PMC Eurooppa
Esko Pessi, tulosyksikön johtaja, suodatinkankaat
Kaarina Tasanen *
Jarmo Järviö *
Jaakko Räsänen *

* Henkilöstöryhmien hallintoedustus

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

YLEISTÄ

Vuosi 1997 oli Tamfeltin juhlavuosi yhtiön täyttäessä 200 vuotta.

Tamfeltin merkkipäivää vietettiin vuoden aikana monin tavoin. Juhlakonserttiin Tampere-talossa osallistuivat yhtiön henkilökunta, eläkeläiset, asiakkaat ja muut sidosryhmät. Samassa yhteydessä järjestettiin paperin valmistusta ja kudosteknologiaa käsittelevä juhlaseminaari, johon osallistui 270 asiakasta 18 maasta ja 70 paperitehtaasta. Juhlavuosi päättyi yhtiön historiaa esittelevään "Mistä viiraa vai painetaanko villasella" -näyttelyyn Museokeskus Vapriikissa Tampereella. Juhlavuoden kunniaksi julkaistiin myös historiikki.

Nykyisin Tamfeltin tuotanto koostuu kokonaan teknisistä tekstiileistä. Viiroja, huopia ja suodatinkankaita toimitetaan pääasiassa paperi-, kartonki- ja selluteollisuudelle.

Merkittävän asiakaskunnan muodos-

tavat myös kaivos- ja kemianteollisuus, suurpesulat sekä jäteveden käsittelylaitokset.

Metsäteollisuus on Tamfeltin suurin asiakasryhmä. Paperi- ja kartonkiteollisuuden tuotantomäärät kasvoivat vuonna 1997 kaikilla Tamfeltin kannalta merkittävillä markkinoilla. Kasvu oli erityisen nopea Pohjoismaissa ja Kaukoidässä. Myös Pohjois-Amerikassa ja Keski-Euroopassa kasvu jatkui vahvana. Metsäteollisuuden tuotantovolyymin kasvu on vauhdittanut kudoskulutusta ja mahdollistanut Tamfeltin myynnin hyvän kehityksen. Tamfelt oli kokonaisvaatettajana tai merkittävänä kudostoimittajana useissa kotimaissa ja ulkomaisissa paperikone-starteissa.

PMC-yksikkö on keskittynyt suurien nykyaikaisten paperikoneiden vaatettamiseen. Euroopassa Tamfelt on merkittävä toimittaja yli viisi metriä leveille paperikoneille ja

markkinajohtaja SC-paperikoneiden ja kitaformereiden viiratoimittajana. Myös nopeakäyntisillä sanomalehtipaperikoneilla Tamfeltilla on huomattava markkinaosuus kaikilla kudoksilla. Nopeasti yleistyiin kenkäpuristimiin Tamfelt on kehittänyt omat erikoishuovat, joilla on saatu iso markkinaosuus uusien koneiden starteissa. Tamfeltin tuoteperheen uusimman tuotteen, kenkäpuristinkoneissa käytettävän beltin, kehittäminen on edennyt niin pitkälle, että ensimmäiset onnistuneet koeajot on tehty ja myynnin odotetaan vähitellen kasvavan.

Kilpailutilanne kudosmarkkinoilla pysyi kireänä ja hinnankorotukset olivat vähäisiä. Asiakaskunnan keskittyminen yhä suuremmiksi yksiköiksi on heikentänyt kudostoimittajien neuvotteluasemaa. Toisaalta Tamfeltin korkealuokkaiset tuotteet ja merkittävä asema nopeiden ja

*Hallitus. (vas.)
Vesa Kainu,
Mikael von Frenckell,
Jouko Oksanen,
Axel Cedercrantz
ja Martin Lilius.*

nykyaikaisten paperi- ja kartonki-koneiden vaatettajana on osoittautunut vahvuudeksi, jonka avulla markkinaosuudet ovat kasvaneet yhtiön painopistealueilla.

Suodatinkangasyksikkö on erikoistunut teknisesti vaativiin, raskaisiin märkäsuodatuskankaisiin.

Tamfelt on maailmanlaajuisesti merkittävä toimittaja sellutehtaisissa, raudan pelleteinti- ja väri-metallurgian laitoksissa. Yksikkö valmistaa suodatinkankaita myös jäteveden käsittelyyn. Suodatinkankaiden kysyntä pysyi maailmanlaajuisesti hyvänä ja yksikön kapasiteetti oli täydessä käytössä. Yksikön volyymin kasvu ja uudet tuotteet ovat edellyttäneet huomattavia kone- ja laiteinvestointeja. Samalla on lisätty yksikön itsenäisyyttä ja parannettu asiakaspalvelua ja toimitusvarmuutta.

Saatujen tilausten määrä kehittyi suotuisasti kaikissa tuoteryhmissä, ja kapasiteetti oli täydessä käytössä. PMC-yksikössä tilausmäärät kasvoivat selvästi alan keskiarvoa nopeammin, ja Tamfeltin asema päämarkkinoilla vahvistui. Suodatinkankaiden ja pesulahuopien vienti kasvoi yli 30 %.

LIKEVAIHTO JA TULOSKEHITYS

Konsernin liikevaihto oli 607 Mmk (532). Se on 14 % korkeampi kuin edellisenä vuonna. Emoyhtiön myynnin kasvu oli 15 %. Tytäryhtiöistä Fanafelin kasvu oli nopeinta. Korkea käyttöaste, tuottavuuden paraneminen sekä investoinnit tuotantokapeikkojen avaamiseen paransivat tulosta. Myös Tamfeltin vientivaluuttojen vahvuus tuki hyvää kannattavuuskehitystä. Kaikki tulosyk-

siköt ja tytäryhtiöt, lukuunottamatta Pohjois-Amerikan toimintoja, kasvattivat laskutustaan ja paransivat kannattavuuttaan edelliseen vuoteen verrattuna. Konsernin liikevoitto oli 123,6 Mmk (84,0) eli 20 % (16) liikevaihdosta. Voitto ennen veroja oli 137,1 Mmk (98,5). Sijoitetun pääoman tuotto oli 26,3 % (20,3) ja omavaraisuusaste 76,6 % (75,4). Tulos/osake oli 14,85 mk (11,20).

Korkeasta investointiasteesta huolimatta konsernin maksuvalmius säilyi hyvänä. Korollinen vieras pääoma oli tilinpäätöshetkellä 3 Mmk ja likvidien varojen kirjanpitoarvo 178 Mmk. Varainhallinta ja riskiä karttava efektiivinen sijoittaminen on ollut edelleen erityisen huomion kohteena. Pääasiallisena sijoituskohteenä ovat olleet korkoinstrumentit. Konsernin nettorahoitustuotot olivat 13,5 Mmk (14,9). Niihin

Undet tebokkaat kutomakoneet tuovat tarpeellista lisäkapasiteettia myös puristinhuopakutomoon, missä on suurin ruubka. Kuvassa (vas.) Minna Valkama ja Mia Markko.

sisältyy 4,5 Mmk Vakuutusyhtiö Sammon osakkeiden myyntivoittoa.

Taseen loppusumma vuoden päättyessä oli 689 Mmk, joka on 76 Mmk suurempi kuin vuoden alussa. Käyttöomaisuus on kasvanut korkean investointiasteen seurauksena ja käytöpääoma lisääntyneen viennin johdosta.

Emoyhtiön liikevaihto oli 526 Mmk (456), liikevoitto 105,9 Mmk (74,7) ja voitto ennen satunnaiseriä, varauksia ja veroja 119,9 Mmk (87,8). Satunnaisina tuottoina ja kuluina on esitetty Tamfelt Kiinteistöt Oy:ltä saatu konserniavustus 15,6 Mmk. Vuoden 1996 satunnaisiin eriin (-5,2 Mmk) sisältyy konserniavustuksen lisäksi muita satunnaisia kuluja.

PÖRSSI

Helsingin Arvopaperipörsissä osakekurssit nousivat 33 % vuonna 1997. Tamfeltin kantaosakkeen kurssi nousi vuoden aikana 125 markasta 58 % ja oli vuoden lopussa 197 mk. Vastaavasti etuoikeutettu osake nousi 121 markasta 193 markkaan eli 60 %. Tamfeltin osakkeiden markkamääräinen vaihto kasvoi vuoden aikana 63 % ja oli 157 Mmk (96). Tamfeltin yhtiöjärjestykseen lisättiin pykälä, joka mahdollistaa kantaosakkeen muuttamisen etuoikeutetuksi osakkeeksi, joka antaa paremman osingon ja on kantaosaketta likvidimpi osakesarja. Vuoden aikana muunnettiin kantaosakkeita etuoikeutetuiksi osakkeiksi vain vähäinen määrä.

Tamfeltista tuli uuden osakeyhtiö-

Suodatinkangasyksikön uusi kartioluomakone palvelee koko tehdasta. Kuvassa Pirjo Nieminen.

lain astuttua voimaan 1.9.1997 julkinen osakeyhtiö Tamfelt Oyj Abp.

INVESTOINNIT

Tamfeltin kudosten voimakkaasti kasvanut kysyntä sekä uudet tuotteet edellyttivät korkeaa investointiastetta. Toisaalta tuotantokapeik-

kojen avaaminen ja kapasiteetin nostaminen mahdollistivat hyvän kysyntätilanteen hyödyntämisen.

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat 60,1 Mmk (53,0), mikä oli 10 % (10) liikevaihdosta.

Juankoskella sijaitsevaa viiratedasta laajennettiin jälleen. Tampereen ja Juankosken PMC-yksiköissä käynnistyi vuoden aikana useita kutomakoneita. Myös saumauskapasiteettia lisättiin molemmissa tehtaissa. Suodatinkangasyksikön kapasiteettia kasvatettiin ja toiminnallista itsenäisyyttä lisättiin hankkimalla Tampereelle useita kutomakoneita sekä luonti- ja lämpökäsittelykoneet.

Juankosken ja Tampereen asiakaspalvelulaboratorioiden laitekantaa lisättiin ja asiakaspalvelun mittalaitteisiin, ohjelmistoihin sekä henkilöstön rekrytointiin panostettiin merkittäviä summia.

TUOTEKEHITYS

Tamfeltin tuotekehityksessä on jatkettu tiivistä yhteistyötä asiakkaiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Niin kotimaassa kuin ulkomailla on käynnissä lukuisia yhteistyöprojekteja koskien paperin laadun ja paperikoneen ajettavuuden parantamista sekä kudosten kehittämistä.

Puristinhuopien raaka-aineiden ja valmistusmenetelmien standardointi sekä raaka-aineille määritellyt huomattavasti aiempaa tiukemmat normit ovat merkittävästi parantaneet huopien laatusaisuuksia ja lyhentävät myös toimitusaikoja. Uuden sukupolven tiheäpohjainen Ecostar-laminaattihuopa on isoilla paperikoneilla osoittautunut menestystuotteeksi. Mm. sanomalehtipaperikoneiden vallitsevaa nopeusmaailmanennätystä ajettaessa oli Tamfeltin Ecostar-huovalla ratkaiseva merkitys.

Tamfeltin uusi lenkkisaumainen unirun-kuivatusviira on siirretty koevalmistuksesta tuotantoon. Asiakkaiden kokemukset ovat olleet hyviä ja lisätilauksia on saatu runsaasti.

Märkäviirien tuotekehityksessä on keskitytty monikerrosviirien kehittämiseen. Monikerrosviirien vedenpoisto-ominaisuuksista koe-paperikoneilla saatuja tutkimustuloksia on hyödynnetty asiakastehtailla. Tulokset ovat olleet hyviä paperin laadun, viiran ajettavuuden ja koneiden käyntiinlähden osalta.

Kenkäpuristinmattojen kehitystyössä on edistytty suunnitelmien mukaisesti. Raaka-ainetestausten perusteella on kehitetty uusi elastomeeri ja rakenne, joka antaa entistä paremman kestoajan. Myös ensimmäinen uritettu Tambelt on asennettu paperikoneeseen.

Tuotekehitykseen olivat noin 5 % liikevaihdosta.

HENKILÖSTÖ

Konsernin henkilöstömäärä oli keskimäärin 1202 (1162) henkilöä. Emoyhtiön palveluksessa oli keskimäärin 924 (864) henkilöä. Vuoden viimeisenä päivänä konsernin palveluksessa oli 1229 (1166) henkilöä ja emoyhtiössä 948 (888) henkilöä.

Emoyhtiön 60 henkilön lisäyksellä vahvistettiin erityisesti teknistä asiakaspalvelua, myyntiä ja tuotekehitystä sekä Tampereella että Juankoskella. Pohjoisamerikkalaisessa tytäryhtiössä henkilöstömäärä väheni viiratehtaan sulkemisen seurauksena. Portugalilaisessa tytäryhtiössä rekrytoitiin uutta henkilökuntaa.

Henkilöstön vaihtuvuus konsernissa oli 5,3 % ja emoyhtiössä 4,8 %. Työsuhteen pituus oli keskimäärin 13 vuotta sekä konsernissa että emoyhtiössä. Vuoden lopussa henkilöstön keskimääräinen ikä konsernissa oli 41 ja emoyhtiössä 40 vuotta.

Konsernin koulutuskulut olivat yhteensä 2,5 Mmk ilman koulutustajan palkkoja. Pääosa kuluista

syntyi emoyhtiössä. Koulutuksen painopistealueina olivat tuotannollisten investointien seurauksena luonnin, kudonnan, saumauksen ja lämpökäsittelyn uusimman tekniikan opiskelu. Henkilöstöä koulutettiin myös tietotekniikassa, eri kielissä sekä laatu- ja ympäristöasioissa. Uutena koulutusmuotona käynnistyi paperikemiaan ja paperinvalmistustekniikkaan painottuva oppisopimuskoulutus.

Sairauspoissaolojen määrä on yksi henkilöstön hyvinvointia kuvaavista mittareista. Emoyhtiön sairauspoissaolot olivat viime vuonna noin 5 %. Henkilöstön monitaitoisuuden lisääminen, työympäristön kehittäminen sekä henkilöstön työkykyä ylläpitävä toiminta ovat vähentäneet henkilöstön sairauspoissaoloja.

Lähes koko konsernin henkilöstö kuuluu tulospalkkauksen piiriin, mikä on selvästi näkynyt toiminnan tehostumisena ja kustannussäästöinä.

Tampereen tehtaan kutomon kapasiteettia on lisätty. Uuden kuivatusviirakoneen nopeus on 75 iskua minuutissa. Kuvassa Mari Viitala.

YMPÄRISTÖ

Tampereen ja Juankosken toiminnot kattavan standardin SFS-EN ISO 14001 mukaisen ympäristöjärjestelmän rakentaminen saatiin päätökseen. Järjestelmän sertifiointitarkastus suoritettiin helmikuussa 1998 ja ympäristösertifikaatti myönnetään kevään aikana. Ympäristöohjelma ja sen noudat-

tamisen valvonta on liitetty osaksi Tamfeltin laatuja järjestelmää.

Yhtiön ympäristöohjelman päämäärät ja tavoitteet kestävän kehityksen tukemiseksi on esitetty Tamfeltin ympäristöpolitiikassa. Tärkeimmät päämäärät liittyvät raaka-aineiden käyttöön sekä

kaatopaikalle sijoitettavan, luonnossa hitaasti hajoavan jätteen määrän vähentämiseen. Ympäristöohjelman toimenpiteillä on vähennetty jätemäärää tuotettua tonnia kohden sekä tehostettu jätteiden lajittelua.

- MÄRKÄVIIRAT
- PURISTINHUOVAT
- KUIVATUSVIIRAT

Paperintuotannossa viirojen ja huopien eli vaatetuksen tehtävänä on kuljettaa paperirainaa läpi prosessin ja poistaa vettä mahdollisimman tehokkaasti. Vaatetuksella on ratkaiseva vaikutus niin paperin laatuun kuin prosessin taloudellisuuteen. Jokainen viira ja huopa on räätälöity määrätylle koneelle ja kohteelle. Yhä nopeammat ja suuremmat koneet asettavat vaatetukselle kovenevia haasteita. Siksi asiakaslähtöinen tuotekehitys onkin kudos toimittajan elinehto.

TULOSYKSIKÖT

PMC EUROOPPA

Yksikön tuotteet ovat paperi-, kartonki- ja selluteollisuuden kudoksia: märkäviiroja, puristinhuopia, kuivatusviiroja sekä kenkäpuristinmattoja eli belttejä. Paperikonevaatetuksen tueksi PMC-yksikkö tarjoaa korkeatasoisen teknisen palvelun ja laboratoripalvelut.

Tulosyksikön kasvu kohdemarkkinoilla oli jälleen suurempi kuin alalla yleensä.

Tuoteryhmät kirjjasivat uusia tilauksia 8-18 % enemmän kuin edellisellä vuonna, kun tilauskertymän kasvu alalla oli 0-8 %

tuoteryhmästä riippuen.

Panostukset tärkeisiin referenssi-asiakkaisiin uusilla markkina-alueilla Kaukoidässä ovat edenneet hyvin. Toiminnan voimistamiseksi alueelle on lisätty teknisen asiakaspalvelun resursseja. Asiakaspalveluhenkilöstöä on koulutettu sekä paikallisesti että Suomessa.

Yhteistyö paperin- ja paperikonevalmistajien kanssa on ollut edelleen avainasemassa. Asiakkaat ovat osoittaneet luottamuksensa yksi-

kön osaamiseen valitsemalla Tamfeltin toimittajaksi uusille huipputekniikkaa edustaville paperikoneille.

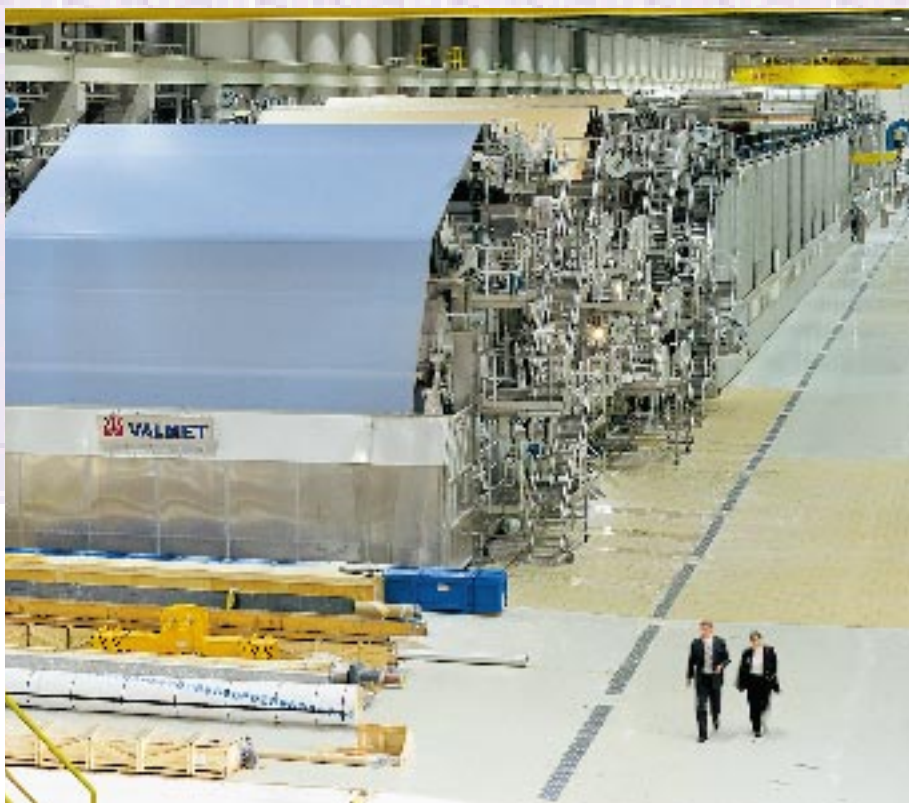
Yksikkö on osallistunut kehitystyöhön ja toimituksiin, joissa teknologiset ratkaisut ovat johtaneet tuotannollisiin maailmanennätyksiin.

Asiakkaiden koneiden käyntiasteet ovat olleet korkeita koko vuoden, minkä ansiosta kaikki tuoteryhmät ovat voineet ajaa tuotantokoneisto-

jaan täydellä teholla. Sekä Juankosken että Tampereen tehtaille on palkattu lisää työvoimaa. Yksikön kehitys näyt-

TAMFELTIN STARTTITOIMITUKSIA 1997

ASIAKAS SUOMI	KONE	PAP. LAJI	KONETOIMITTAJA
UPM-Kymmene Oyj, Kaipola	PK 6, uusinta	LWC	Valmet (startti 2/97)
Enso Fine Papers Oy, Oulu	PK 7, uusi	Hienopaperi	Valmet (startti 4/97)
RUOTSI			
Holmen Paper AB, Hallstavik	PK 3, uusinta	SC	Valmet (startti 4/97)
Assi Domän Skärblacka AB	PK 7, uusinta	MG	Valmet (startti 12/97)
ITÄVALTA			
SCA Laakirchen AG	PK 10, uusinta	SC	Valmet (startti 2/97)
KNP Leykam GmbH, Gratkorn	PK 11, uusi	Hienopaperi	Voith-Sulzer (startti 10/97)
PUOLA			
Celuloza Swiecie S.A.	PK 1, uusinta	Säkkipaperi	Beloit Walmsley (startti 4/97)
INTIA			
ITC Bhadrachalam Paperboards Ltd.	KK 4, uusi	Taivekartonki	Valmet (startti 9/97)

Maailman suurin LWC-kone, Rauman PK4, käynnistyi 8.1.1998. Tamfelt on tällä koneella startti-vaatettaja ja päätoimittaja.

Peachtree Cityn tehtaalta siirretyt märkäviinakoneet on sijoitettu Juankosken kutomon uusimpaan laajennusosaan, joka valmistui alkuvuodesta 1997. Kuvassa Pertti Mustonen.

Juankosken viimeistämöön USA:sta siirretty lämpökäsittelylaite on tehtaan levein. Kuvassa Tapani Lehto ja Esa Vaittinen.

tää jatkuvan hyvänä myös vuonna 1998.

Tekniseen osaamiseen ja asiakaspalveluresursseihin on panostettu voimakkaasti. On lisätty asiantuntijoita ja kehitetty toimintamalleja, joiden avulla niin tuotekehitys, asiakaspalvelu kuin myyntikin pystyvät paremmin ratkaisemaan paperikoneen teknisiä ongelmia asiakkaan kilpailukyvyä parantamiseksi. Tuloksena on syntynyt uusia tuoterakenteita, jotka ovat lisänneet myyntiä.

Myyntin kasvu ja tuotteiden korkeampi jalostusaste ovat vaatineet runsaasti investointeja. Uusien investointien myötä selkeytetään sekä puristinhuopien että kuivatusviirujen valmistusprosesseja Tampereen tehtaalla. Tavoitteena on luoda joustava prosessinmukainen tehdas, jossa uusien koneiden mahdollisuudet hyödynnetään

tehokkaasti. Juankosken tehtaalla tämä on jo toteutettu uusien koneiden ja rakennusten myötä.

PMC POHJOIS-AMERIikka

TF Group, Inc. valmistaa ja toimittaa paperi- ja kartonkiteollisuuden kudoksia Pohjois-Amerikan markkinoille. Tekninen asiakaspalvelu ja yhteistyö Tamfeltin muiden yksiköiden kanssa ovat tärkeitä välitettäessä erikoisosaimista asiakkaille.

Liikevaihto konsernin ulkoisille asiakkaille pysyi edellisen vuoden tasolla. Konsernin sisäinen myynti aleni merkittävästi raakaviiratoimitusten päättyessä Juankoskelle ja Tampereen tehtaan lisätessä puristinhuopakapasiteettiaan. Myynti uusille konserniasiakkaille kasvoi ja Tamfelt valittiin myös starttitoimittajaksi alan kärkeä

edustavalle SC-paperikoneelle Kanadassa. Taloudelliseksi tavoitteeksi asetettua positiivista liikevoittoa ei vielä saavutettu.

Saumallisten puristinhuopien osuus toimituksista on edelleen noussut ja sen odotetaan vuonna 1998 lähestyvän kolmannesta liikevaihdosta.

Viirujen kudonta Peachtree Cityssä loppui vuoden alkupuolella. Kutomakoneet siirrettiin Juankoskelle ja kiinteistö myytiin. Märkäviirujen valmistus konsernissa on nyt keskitetty Juankoskelle, ja toimitus- ja palvelutason uskotaan säilyvän hyvänä.

Suodatinkangasyksikön viimeistyskapasiteettia on kasvatettu bankkimalla tebokas, jatkuva-toiminen lämpökäsittelykone. Kuvassa Heikki Toivainen.

FANAFEL LDA.

Portugalilainen tytäryhtiö Fanafel toimittaa suurpesuloiden tarvitsemia huopia alan johtaville asiakkaille maailmanlaajuisesti. Pesulahuovissa Fanafel on Euroopassa markkinajohtaja. Lisäksi yhtiö valmistaa konehuopia sellu- ja paperiteollisuudelle. Viime vuosina on ympäristönsuojeluun tarvittavien tuotteiden kysyntä kasvanut ja siitä on tullut tärkeä osa yksikön toimintaa.

Fanafelin liikevaihto kasvoi ja kannattavuus parani. Viennin osuus ylitti 65 %. Tärkeimmät vientimaat olivat Espanja, Ranska ja Belgia.

Vuoden 1997 aikana tehtiin päätös tuotantokapasiteetin huomattavasta lisäämisestä ja siihen tarvittavasta rakennusinvestoinnista. Laajennuksen ensimmäinen vaihe otetaan tuotantokäyttöön vuoden 1998 jälkimmäisellä puoliskolla.

SUODATINKANKAAT

Suodatinkangasyksikkö valmistaa pääasiassa metsä-, kaivos- ja kemianteollisuuden tarvitsemia suodatinkankaita. Yksikkö on keskittynyt märkäsuodatukseen ja valmistaa raskaita suodatinkankaita, joilta hyvien suodatusominaisuuksien lisäksi vaaditaan suurta lujuutta ja hyvää kulutuskestävyyttä.

Suodatinkangasyksikön tuotannossa on vuoden 1997 aikana tehty uudelleenjärjestelyjä. Yksikölle on alettu rakentaa omaa, yhtenäistä suodatinkangastehdasta. Vuonna 1997 saapuneet uudet kutomakoneet on jo sijoitettu uuteen kutomotilaan. Tässä tilassa on tulevaisuuden kasvuvaraa, ja siellä voidaan myös aikaisempaa helpommin toteuttaa vaativien tuoteratkaisujen tarvitsemat erikoisolosuhteet.

Yksikkö on ottanut hoitaakseen koko Tampereen tehtaan luonnin, jonka laadullista ja määrällistä suorituskykyä on nostettu hankkimalla uusia koneita. Lisäksi suodatinkankaiden viimeistyskapasiteettia on kasvatettu investoimalla merkittävästi lämpökäsittelyyn.

Yksikön myynti kasvoi edellisestä vuodesta viidenneksen. Myynnistä runsaat 80 % viedään 40 maahan.

Läheinen yhteistyö monien merkittävien suodatinvalmistajien kanssa antaa vahvan pohjan suodatinkankaiden tuotekehitykselle. Nämä valmistajat ovat maailman markkinajohtajia kukin omalla alueellaan. Laitevalmistajat kehittävät jatkuvasti suodattimiaan toimimaan yhä taloudellisemmin, toteuttaen samalla kestävästä kehityksestä ympäristöasioissa.

Jatkossa pyritään uusien tuotantotilojen ja koneiden tehokkaaseen

hyödyntämiseen. Yksikön kilpailukyky paranee kun tuotantokustannukset alenevat ja uusien tuotteiden valmistus tulee mahdolliseksi.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Tamfeltin markkinanäkymien vuodelle 1998 odotetaan edelleen pysyvän hyvinä, vaikka kilpailu alalla kiristyy edelleen. Metsäteollisuus käy lähes täysillä. Uudet paperikoneet lisäävät kudoskulutusta tuotesegmentillä, jossa Tamfeltin kilpailukyky on parhaimmillaan. Volyymikasvu edellyttää kuitenkin huomattavia investointeja tuotantokapeikkoihin.

Kaakkois-Aasiassa on käynnissä lukuisia isoja paperikoneprojekteja, joihin on odotettavissa aikatauluviiveitä. Alueen ongelmien ei kuitenkaan odoteta vaikuttavan Tamfeltin toimintaan kuluvan vuoden aikana, koska Kaakkois-Aasian osuus on alle 5 % yhtiön liikevaihdosta. Suhdannäkymät kaivosteollisuudessa ovat edelleen hyvät.

Tamfeltin tilauskanta on tällä hetkellä korkea. Yhtiön markkina-aseman uskotaan edelleen vahvistuvan ja tuloksen arvioidaan säilyvän hyvänä myös kuluvana vuonna.

Valokuvat: Jorma Rajamäki, J-P Juvonen, Rainer K. Lampinen, Tere T. Tolvanen, Jarmo Hietaranta, Kimmo Torkkeli, Seppo Välimäki, Barbara Hartnett ja Anabela Libório.

TULOSLASKELMA 1.1. - 31.12.

Konserni (1000 mk)	1997	%	1996	%
LIKEVAIHTO	607 313	100	531 765	100
Valmisteverastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	17 673		16 657	
Valmistus omaan käyttöön	2 077		1 259	
Liiketoiminnan muut tuotot	8 587		6 974	
Muuttuvat ja kiinteät kulut:				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:				
Ostot tilikauden aikana	124 362		108 996	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-4 630		-630	
Ulkopuoliset palvelut	8 230		4 152	
Henkilöstökulut	238 691		216 271	
Vuokrat	2 630		3 463	
Muut kulut	112 832		103 182	
	<u>-482 115</u>		<u>-435 434</u>	
KÄYTTÖKATE	153 535	25	121 221	23
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista	-29 887		-37 645	
LIIKEVOITTO	123 648	20	83 576	16
Rahoitustuotot ja -kulut:				
Korkotuotot	6 550		10 638	
Muut rahoitustuotot	12 504		11 478	
Korkokulut	-600		-3 700	
Muut rahoituskulut	-4 961		-3 480	
	<u>13 493</u>		<u>14 936</u>	
VOITTO ENNEN SATUNNAISERIÄ, VEROJA JA VÄHEMMISTÖOSUUTTA/ VOITTO ENNEN VEROJA JA VÄHEMMISTÖOSUUTTA	137 141	23	98 512	19
Välittömät verot	-38 379		-24 319	
Vähemmistöosuus tuloksesta	-63		-38	
TILIKAUDEN VOITTO	<u>98 699</u>	16	<u>74 155</u>	14

TASE 31.12.

Konserni (1000 mk)

VASTAAVAA	1997	%	1996	%
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	3 360		3 084	
Konserniliikearvo	808		1 617	
Muut pitkävaikutteiset menot	2 733		3 011	
	<u>6 901</u>	1	<u>7 712</u>	1
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	5 686		8 166	
Rakennukset ja rakennelmat	55 683		53 303	
Koneet ja kalusto	150 358		115 590	
Muut aineelliset hyödykkeet	458		473	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	6 178		15 306	
	<u>218 363</u>	32	<u>192 838</u>	32
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	1 519		1 501	
Lainasaamiset	4 049		4 827	
	<u>5 568</u>	1	<u>6 328</u>	1
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	28 431		23 676	
Keskeneräiset tuotteet	68 805		54 037	
Valmiit tuotteet	75 039		68 846	
	<u>172 275</u>	25	<u>146 559</u>	24
Saamiset				
Myyntisaamiset	85 790		71 809	
Lainasaamiset	788		707	
Siirtosaamiset	20 062		16 679	
Muut saamiset	1 063		684	
	<u>107 703</u>	15	<u>89 879</u>	14
Rahoitusomaisuusarvopaperit				
Osakkeet ja osuudet	6 816		1 823	
Muut arvopaperit	81 073		92 964	
	<u>87 889</u>	13	<u>94 787</u>	16
Rahat ja pankkisaamiset	90 107	13	75 052	12
	<u>688 806</u>	100	<u>613 155</u>	100

VASTATTAVAA	1997	%	1996	%
OMA PÄÄOMA				
Sidottu oma pääoma				
Osakepääoma	66 450		66 450	
Vararahasto	15 522		15 522	
Vapaa oma pääoma				
Käyttörahassto	19 806		19 806	
Muu vapaa oma pääoma	322 508		274 867	
Tilikauden voitto	98 699		80 754	
	<u>522 985</u>	76	<u>457 399</u>	75
 VÄHEMMISTÖOSUUS	 377	 0	 314	 0
 VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Muut pitkäaikaiset velat	1 948		2 459	
Laskennallinen verovelka	39 924		41 341	
	<u>41 872</u>	6	<u>43 800</u>	7
Lyhytaikainen				
Lainat rahoituslaitoksilta	504		13 795	
Saadut ennakot	5 905		6 280	
Ostovelat	26 525		22 013	
Siirtovelat	88 021		68 576	
Muut lyhytaikaiset velat	2 617		978	
	<u>123 572</u>	18	<u>111 642</u>	18
	<u>688 806</u>	100	<u>613 155</u>	100

RAHOITUSLASKELMA

Konserni (1000 mk)

	1997	1996
LIIKETOIMINTA		
Tulorahoitus		
Liiketulos	123 648	83 576
Poistot	29 887	37 645
Rahoitustuotot ja -kulut	13 493	14 936
Verot	<u>-38 379</u>	<u>-24 319</u>
	128 649	111 838
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS		
Vaihto-omaisuus, lisäys (-), vähennys (+)	-25 716	-18 145
Lyhytaikaiset liikesaamiset, lisäys (-), vähennys (+)	-17 824	18 430
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys (+), vähennys (-)	<u>24 715</u>	<u>-417</u>
	-18 825	-132
Liiketoiminnan kassavirta	109 824	111 706
INVESTOINNIT		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-60 053	-53 039
Käyttöomaisuuden myyntituotot	8 922	3 596
Käyttöomaisuuden muuntoerot	<u>-3 488</u>	<u>-2 288</u>
	-54 619	-51 731
Kassavirta ennen rahoitusta	55 205	59 975
RAHOITUS		
Pitkäaikaisten saamisten lisäys (-), vähennys (+)	778	588
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	-511	-32 081
Laskennallisen verovelan lisäys (+), vähennys (-)	-1 417	-2 566
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	-14 847	-34 095
Osingot	-38 021	-21 920
Osakemerkintä		2 227
Pitkäaikaisten lainojen kurssierot		1 983
Lyhytaikaisten lainojen kurssierot	<u>2 062</u>	<u>2 195</u>
	-51 956	-83 669
Laskelman mukainen likvidien varojen lisäys (+), vähennys (-)	<u>3 249</u>	<u>-23 694</u>
Oikaisuerät ¹⁾	4 908	570
Taseen mukainen likvidien varojen lisäys (+), vähennys (-)	<u>8 157</u>	<u>-23 124</u>

Rahoituslaskelman erät eivät ole suoraan johdettavissa taseista mm. tase-eriin sisältyvien muutosten vuoksi.

¹⁾ Sisältää muuntoerot.

TULOSLASKELMA 1.1. - 31.12.

Emoyhtiö (1000 mk)

	1997	%	1996	%
LIKEVAIHTO	526 216	100	455 928	100
Valmisteverastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	17 411		17 160	
Valmistus omaan käyttöön	2 077		1 259	
Liiketoiminnan muut tuotot	7 257		5 226	
Muuttuvat ja kiinteät kulut:				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:				
Ostot tilikauden aikana	106 778		103 906	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-4 405		-1 781	
Ulkopuoliset palvelut	7 891		3 731	
Henkilöstökulut	200 565		175 627	
Vuokrat	19 790		19 986	
Muut kulut	92 177		80 235	
	<u>-422 796</u>		<u>-381 704</u>	
KÄYTTÖKATE	130 165	25	97 869	21
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista	-24 270		-23 144	
LIKEVOITTO	105 895	20	74 725	16
Rahoitustuotot ja -kulut:				
Korkotuotot	2 837		5 396	
Muut rahoitustuotot	16 550		10 569	
Korkokulut	-1 691		-272	
Muut rahoituskulut	-3 671		-2 627	
	<u>14 025</u>		<u>13 066</u>	
VOITTO ENNEN SATUNNAISERIA, VARAUKSIA JA VEROJA	119 920	23	87 791	19
Satunnaiset tuotot ja kulut:				
Satunnaiset tuotot	15 600		16 700	
Satunnaiset kulut	<u>15 600</u>		<u>-21 912</u>	
			-5 212	
VOITTO ENNEN VARAUKSIA JA VEROJA	135 520	26	82 579	18
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-45 199		-17 939	
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	51 379		27 437	
Välittömät verot	-39 726		-26 669	
TILIKAUDEN VOITTO	<u>101 974</u>	19	<u>65 408</u>	14

TASE 31.12.

Emoyhtiö (1000 mk)

VASTAAVAA	1997	%	1996	%
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SijoITUKSET				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	3 766		3 897	
Muut pitkävaikutteiset menot	<u>2 521</u>		<u>2 867</u>	
	6 287	1	6 764	1
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	4 294		4 294	
Rakennukset ja rakennelmat	13 315		6 335	
Koneet ja kalusto	132 181		95 347	
Muut aineelliset hyödykkeet	458		473	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>5 500</u>		<u>15 236</u>	
	155 748	21	121 685	18
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	205 104		205 086	
Lainasaamiset	<u>54 781</u>		<u>51 200</u>	
	259 885	33	256 286	39
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	24 273		19 868	
Keskeneräiset tuotteet	58 729		46 327	
Valmiit tuotteet	<u>59 345</u>		<u>54 335</u>	
	142 347	19	120 530	18
Saamiset				
Myyntisaamiset	66 775		54 961	
Lainasaamiset	695		3 852	
Siirtosaamiset	<u>28 847</u>		<u>28 671</u>	
	96 317	13	87 484	13
Rahoitusomaisuusarvopaperit				
Osakkeet ja osuudet	2 053		1 823	
Muut arvopaperit	<u>27 370</u>		<u>39 000</u>	
	29 423	4	40 823	6
Rahat ja pankkisaamiset	66 669	9	32 200	5
	<u>756 676</u>	100	<u>665 772</u>	100

VASTATTAVAA	1997	%	1996	%
OMA PÄÄOMA				
Sidottu oma pääoma				
Osakepääoma	66 450		66 450	
Vararahasto	15 522		15 522	
Vapaa oma pääoma				
Käyttörahassto	19 806		19 806	
Muu vapaa oma pääoma	268 538		241 151	
Tilikauden voitto	101 974		65 408	
	<u>472 290</u>	63	<u>408 337</u>	61
VARAUKSET				
Kertynyt poistoero	137 444	18	92 245	14
Vapaaehtoiset varaukset				
Muut varaukset			51 379	8
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Muut pitkäaikaiset velat	1 862	0	2 223	0
Lyhytaikainen				
Saadut ennakot	5 904		6 279	
Ostovelat	21 355		25 468	
Siirtovelat	77 459		59 387	
Muut lyhytaikaiset velat	40 362		20 454	
	<u>145 080</u>	19	<u>111 588</u>	17
	<u>756 676</u>	100	<u>665 772</u>	100

RAHOITUSLASKELMA

Emoyhtiö (1000 mk) 1997 1996

LIIKETOIMINTA

Tulorahoitus		
Liiketulos	105 895	74 725
Poistot	24 270	23 144
Rahoitustuotot ja -kulut	14 025	13 066
Satunnaiset erät	15 600	-5 212
Verot	-39 726	-26 669
	<u>120 064</u>	<u>79 054</u>

KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS

Vaihto-omaisuus, lisäys (-), vähennys (+)	-21 817	-18 941
Lyhytaikaiset liikesaamiset, lisäys (-), vähennys (+)	2 567	2 139
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys (+), vähennys (-)	<u>13 584</u>	<u>5 776</u>
	-5 666	-11 026
Liiketoiminnan kassavirta	114 398	68 028

INVESTOINNIT

Käyttöomaisuusinvestoinnit	-58 000	-52 797
Käyttöomaisuuden myyntituotot	<u>126</u>	<u>2 474</u>
	-57 874	-50 323
Kassavirta ennen rahoitusta	56 524	17 705

RAHOITUS

Pitkäaikaisten saamisten lisäys (-), vähennys (+)	3 372	-31 969
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	-361	1 138
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	19 908	18 910
Osingot	-38 021	-21 920
Osakemerkintä		2 227
Pitkäaikaisten saamisten kurssierot	<u>-6 953</u>	<u>-1 225</u>
	-22 055	-32 839

Laskelman mukainen likvidien varojen
lisäys (+), vähennys (-) 34 469 -15 134

Taseen mukainen likvidien varojen
lisäys (+), vähennys (-) 34 469 -15 134

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

KONSOLIDOINTIPERIAATTEET

Tilinpäätös käsittää emoyhtiön sekä ne yhtiöt, joissa Tamfelt Oyj Abp hallitsee suoraan tai välillisesti yli 50 % osakkeiden äänimäärästä. 50-prosenttisesti omistettu yhtiö on konsolidoitu yhteisyritystä koskevien ohjeiden mukaisesti. Muut osakkuusyritykset on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä.

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmällä.

Tytäryhtiön osakkeiden hankintamenon ja hankintahetken oman pääoman erotus esitetään konsernitaseessa konserniliikearvona, joka poistetaan 5 vuodessa tasapoistoin.

Sisäiset liiketapahtumat, sisäisten toimitusten realisoitumattomat katteet, sisäiset saamiset ja velat sekä konsernin sisäinen voitonjako on eliminoitu. Vähemmistöosuudet on erotettu tuloslaskelmassa osuutena tilikauden voitosta ja taseessa osuutena omasta pääomasta.

Ulkomaisten konserniyhtiöiden tuloslaskelmat on muutettu Suomen markoiksi tilivuoden keskikurssia käyttäen. Ulkomaisten konserniyhtiöiden taseet on muutettu Suomen markoiksi käyttäen Suomen Pankin tilinpäätöspäivän keskikurssia. Tämä kahden kurssin käyttämisestä syntynyt kurssiero, hankintamenomenetelmän soveltamisesta aiheutuvat muuntoerot ja oman pääoman luonteisten konsernin sisäisten lainojen kurssierot käsitellään konsernitilinpäätöksessä vapaassa omassa pääomassa muuntoerona.

Poistoeron ja vapaaehtoisten varausmuutos on jaettu laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen. Taseen kertynyt poistoero

ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu omaan pääomaan ja vieraaseen pääomaan sisältyvään laskennalliseen verovelkaan.

LIKEVAIHTO

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituloista on vähennetty mm. välilliset verot, alennukset ja myynnin kurssierot.

ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET SAAMISET JA VELAT

Ulkomaan rahan määräiset saamiset ja velat emoyhtiössä on merkitty taseeseen Suomen Pankin noteeraamaan tilinpäätöspäivän keskikurssiin. Avoinna olevat valuuttamääräisten erien suojausinstrumentit on arvostettu päivän arvoon, korkotekijät huomioon ottaen.

KÄYTTÖOMAISUUS JA POISTOT

Käyttöomaisuuserät on merkitty taseeseen hankintamenuon vähennettynä vuosittain kirjanpidossa tehdyillä suunnitelmapoistoilla. Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus on esitetty erillisenä eränä varauksissa.

Suunnitelmapoistot on laskettu taloudellista pitoaikaa vastaavina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenuosta. Tavallisimmat poistoajat ovat:

- Aineettomat oikeudet
3-10 vuotta
- Konserniliikearvo
5 vuotta
- Muut pitkävaikutteiset menot
10 vuotta
- Rakennukset ja rakennelmat
25-50 vuotta
- Koneet ja kalusto
4-15 vuotta
- Muut aineelliset hyödykkeet
10 vuotta

VAIHTO-OMAISSUUS

Vaihto-omaisuuden arvostuksessa on käytetty alimman arvon periaatetta, eli varasto on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alemman todennäköisen luovutushinnan mukaiseen arvoon. Hankintameno on määritelty käyttäen hankinnasta tai valmistuksesta aiheutuneita välittömiä menoja FiFo-periaatetta noudattaen.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden vaihto-omaisuuden arvostuksessa on käytetty kussakin maassa vallitsevaa käytäntöä, jolloin varastojen arvoon sisältyy myös tuotannon välillisiä kustannuksia.

ARVOPAPERIT

Joukkovelkakirjalainat merkitään taseeseen hankintameno siten, että hankintameno ja nimellisarvon välinen erotus jaksotetaan maturiteetin mukaan hankintameno lisäykseksi tai vähennykseksi. Tilinpäätöksessä ne arvostetaan kuitenkin enintään markkinahintaan. Osakkeet ja osuudet merkitään taseeseen hankintameno tai sitä alemmaan markkinahintaan.

Joukkovelkakirjalainojen nimelliskorkotuotot kirjataan korkotuottoihin. Niiden hankintameno ja nimellisarvon välisen erotuksen jaksotus kirjataan korkotuottojen lisäykseksi tai vähennykseksi. Mikäli

joukkovelkakirjalainat myydään ennen eräpäivää, kirjataan myyntivoitto muihin rahoitustuottoihin ja myyntitappio muihin rahoituskuluihin.

TUTKIMUS- JA KEHITYSMENOT

Tutkimus- ja kehitysmenot on kirjattu sen tilikauden kuluiksi, jolloin ne ovat syntyneet lukuunottamatta laitehankintoja, jotka poistetaan suunnitelman mukaan 5 vuodessa tasapoistoin.

VEROT

Kotimaisten konserniyhtiöiden tuloslaskelmassa esitetään veroina tilikaudelta verolaskelman perusteella maksettavaksi tulevat verot. Ulkomaisten tytäryhtiöiden verot on otettu konsernitilinpäätökseen sellaisina kuin ne on esitetty alkuperämaan tilinpäätöksissä.

ELÄKESITOUMUKSET SUOMESSA

Toimessa olevan henkilökunnan eläketurvan järjestämisestä aiheutuva vastuu on katettu eläkevakuutusin eläkevakuutusyhtiössä. Emoyhtiön omalla vastuulla olevat eläkkeet ovat vapaaehtoisia, rekisteröimättömiä, päättyneisiin työsuhteisiin kohdistuvia vanhuuseläkkeitä. Näistä eläkkeistä johtuva vastuu on esitetty vastuusitoumuksissa tilinpäätöksen liitetiedoissa.

LIITETIEDOT

TULOSLASKELMA (1000 mk)

LIKEVAIHTO

Tamfeltin toimialana on tekniset tekstiilit.

Liikevaihto markkina-alueittain

	Konserni				Emoyhtiö			
	1997	%	1996	%	1997	%	1996	%
Pohjoismaat	314 616	52	297 807	56	314 000	60	291 346	64
Muu Eurooppa	190 256	31	146 490	28	151 982	29	112 017	25
Pohjois-Amerikka	63 733	10	59 145	11	25 377	5	26 705	6
Kaukoitää	25 062	4	10 738	2	23 298	4	9 982	2
Muut maat	13 646	2	17 585	3	11 559	2	15 878	3
Yhteensä	607 313	100	531 765	100	526 216	100	455 928	100

HENKILÖSTÖKULUT JA LUONTOISEDUT

	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Palkat	192 572	173 425	161 730	140 405
Luontoisedut	432	399	432	395
Eläkekulut	24 857	23 472	21 952	20 834
Muut henkilösivukulut	21 262	19 374	16 883	14 388
Yhteensä	239 123	216 670	200 997	176 022

Maksetut palkat ja palkkiot

Toimitusjohtajat ja hallitusten jäsenet	1 966	1 937	1 249	1 209
Muut palkat ja palkkiot	185 498	166 216	149 721	133 428
Yhteensä	187 464	168 153	150 970	134 637

Henkilöstömäärä

keskimäärin	1 202	1 162	924	864
vuoden lopussa	1 229	1 166	948	888

POISTOT

Suunnitelmapoistot

	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Aineettomat oikeudet	1 053	1 053	1 593	1 459
Konserniliikearvo	808	808	-	-
Muut pitkävaikutteiset menot	539	264	345	148
Rakennukset ja rakennelmat	123	7 586 ^{*)}	392	163
Koneet ja kalusto	27 349	27 926	21 925	21 366
Muut aineelliset hyödykkeet	15	8	15	8
Yhteensä	29 887	37 645	24 270	23 144

^{*)} Sisältyi v.1996 1,1 MUSD (5,1 Mmk) arvonalennuspoistoa, josta tuloutui rakennuksen myynnistä johtuen v.1997 2,3 Mmk.

KONSERNIN SISÄISET RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

	Emoyhtiö	
	1997	1996
Konserniyhtiöiltä saadut rahoitustuotot		
Korkotuotot lyhytaikaisista saamisista	78	120
Konserniyhtiöille maksetut rahoituskulut		
Korkokulut lyhytaikaisista veloista	1 385	76

SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

Saadut konserniavustukset (Tamfelt Kiinteistöt Oy)	15 600	16 700
Annetut akordit	-	-19 504
PUV:sta luopuminen	-	-2 408
	<u>15 600</u>	<u>-5 212</u>

VAPAAEHTOISTEN VARAUSTEN MUUTOS

(lisäys +, vähennys -)

	Emoyhtiö	
	1997	1996
Investointivaraus	-	-27 437
Siirtymävaraus	-51 379	-
	<u>-51 379</u>	<u>-27 437</u>

VEROT

	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Tilikauden verot	40 321	26 547	40 250	26 331
Aikaisempien vuosien verot	-524	338	-524	338
Laskennallisen verovelan muutos	-1 418	-2 566		
Yhteensä	<u>38 379</u>	<u>24 319</u>	<u>39 726</u>	<u>26 669</u>

TASE (1000 mk)

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET 1997

	Hankinta- meno 1.1.	Lisäykset 1.1.-31.12.	Vähennykset 1.1.-31.12.	Kurssi- erot	Hankinta- meno 31.12.	Kertyneet suunnitelma- poistot 31.12.	Kirjan- pitoarvo 31.12.
KONSERNI							
Aineettomat oikeudet	15 161	1 461			16 622	-13 262	3 360
Konserniliikearvo	5 699				5 699	-4 891	808
Muut pitkävaikutteiset menot	3 854	271	-8		4 117	-1 384	2 733
Maa- ja vesialueet	8 166		-2 896	416	5 686		5 686
Rakennukset ja rakennelmat	97 938	7 853	-12 527	1 795	95 059	-39 376	55 683
Koneet ja kalusto	448 229	56 210	-3 797	8 271	508 913	-358 555	150 358
Muut aineelliset hyödykkeet	765				765	-307	458
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	15 306	9 564	-15 306	-3 386	6 178		6 178
Yhteensä	595 118	75 359	-34 534	7 096	643 039	-417 775	225 264
Koneet ja laitteet							129 378
EMOYHTIÖ							
Aineettomat oikeudet	19 228	1 461			20 689	-16 924	3 765
Muut pitkävaikutteiset menot	3 455				3 455	-933	2 522
Maa- ja vesialueet	4 294				4 294		4 294
Rakennukset ja rakennelmat	6 512	7 371			13 883	-569	13 314
Koneet ja kalusto	342 168	58 834	-1 492		399 510	-267 328	132 182
Muut aineelliset hyödykkeet	765				765	-307	458
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	15 236	5 500	-15 236		5 500		5 500
Yhteensä	391 658	73 166	-16 728		448 096	-286 061	162 035
Koneet ja laitteet							115 966

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET 1996

	Hankinta- meno 1.1.	Lisäykset 1.1.-31.12.	Vähennykset 1.1.-31.12.	Kurssi- erot	Hankinta- meno 31.12.	Kertyneet suunnitelma- poistot 31.12.	Kirjan- pitoarvo 31.12.
KONSERNI							
Aineettomat oikeudet	13 550	1 612	-131	130	15 161	-12 077	3 084
Konserniliikearvo	5 699				5 699	-4 082	1 617
Muut pitkävaikutteiset menot	2 094	2 477	-717		3 854	-843	3 011
Maa- ja vesialueet	7 999			167	8 166		8 166
Rakennukset ja rakennelmat	94 759	2 354		825	97 938	-44 635	53 303
Koneet ja kalusto	416 975	35 429	-8 255	4 080	448 229	-332 639	115 590
Muut aineelliset hyödykkeet	765				765	-292	473
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 161	15 328	-4 161	-22	15 306		15 306
Yhteensä	546 002	57 200	-13 264	5 180	595 118	-394 568	200 550
Koneet ja laitteet							102 119
EMOYHTIÖ							
Aineettomat oikeudet	17 616	1 612			19 228	-15 331	3 897
Muut pitkävaikutteiset menot	1 100	4 155	-1 800		3 455	-588	2 867
Maa- ja vesialueet	4 294				4 294		4 294
Rakennukset ja rakennelmat	6 512				6 512	-177	6 335
Koneet ja kalusto	310 442	35 863	-4 137		342 168	-246 821	95 347
Muut aineelliset hyödykkeet	765				765	-291	473
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 069	15 236	-4 069		15 236		15 236
Yhteensä	344 798	56 866	-10 006		391 658	-263 208	128 449
Koneet ja laitteet							82 215

KONSERNIN JA EMOYHTIÖN OMISTAMAT OSAKKEET JA OSUUDET (1000)

	Konsernin omistus- osuus %	Konsernin äänivalta- osuus %	Konsernin omasta pääomasta FIM	Konsernin osuus tuloksesta FIM	Emoyhtiön omistus- osuus %	Emoyhtiön omistamien osakkeiden nimellisarvo	kirjanpitoarvo FIM
KONSERNIYRITYKSET							
Fanafel Lda	98,2	98,2	20 568	3 447	72	PTE 304 136	15 870
TF Group, Inc. *	100	100	-2 823	-2 618	100	USD .	.
Tamfelt (UK) Ltd	100	100	190	0	100	GBP .	181
Tamfelt Kiinteistöt Oy	100	100	194 384	66	100	FIM 83 109	187 535
Tampereen Verkatehdas Oy	100	100	23	0	100	FIM 10	10
Kiinteistö Oy Juvanmänty	100	100	53	0	0	-	-
Kiinteistö Oy Saarensahra	100	100	185	0	0	-	-
							<u>203 596</u>

OSAKKUUSYRITYKSET

Alakoski Oy	39	39	165	-177	39	FIM	4	4
-------------	----	----	-----	------	----	-----	---	---

EMOYHTIÖN OMISTAMAT MUUT OSAKKEET JA OSUUDET

	Kpl	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo
HEX Oy, Helsingin arvopaperi- ja johdannaispörssi, selvitysyhtiö	20 000	10 mk	150
Asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöt			495
Muut osakkeet ja osuudet			224
Liittymismaksut			<u>635</u>
			1 504

* Käsittää konsernin, johon kuuluvat tytäryhtiöt Formtec Forming Fabrics, Inc., Tamfelt, Inc., Tamfelt Canada, Inc. ja Formtec Forming Fabrics of Canada, Inc.

KÄYTTÖMAISUUDEN VEROTUSARVOT

	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Maa-alueet	4 489	4 091	3 881	3 881
Rakennukset	64 729	62 139	4 185	4 185
Osakkeet ja osuudet	2 639	4 953	238 669	200 132

Verotusarvot sisältävät emoyhtiön ja konsernin kotimaisen käyttöomaisuuden. Mikäli verotusarvoa ei ole ollut käytettävissä, on esitetty kirjanpitoarvo.

PITKÄAIKAISET SIOITUKSET JA LAINASAAMISET/KONSERNI- JA OSAKKUUSYRITYKSET

Pitkäaikaisiin sijoituksiin kuuluvat osakkeet ja lainasaamiset

	Emoyhtiö	
	1997	1996
Konserniyritykset		
Osakkeet	203 596	203 596
Lainasaamiset	50 732	46 373
Yhteensä	254 328	249 969
Osakkuusyritykset		
Osakkeet	4	4
Lainasaamiset	2 722	3 111
Yhteensä	2 726	3 115

VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISSUUS

Saamiset ja velat/konserni- ja osakkuusyritykset

	Emoyhtiö	
	1997	1996
Konserniyritykset		
Myyntisaamiset	58	3 096
Lainasaamiset	-	3 267
Siirtosaamiset	15 600	19 160
Ostovelat	621	7 693
Siirtovelat	205	76
Muut lyhytaikaiset velat	40 000	20 000

Rahoitusomaisuusosakkeet

	Konserni		Emoyhtiö	
	Kirjanpito- arvo	Markkina- arvo	Kirjanpito- arvo	Markkina- arvo
	6 816	9 005	2 053	4 044

OMA PÄÄOMA

	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Osakepääoma 1.1.	66 450	66 000	66 450	66 000
Osakemerkintä		450		450
Osakepääoma 31.12.	66 450	66 450	66 450	66 450
Vararahasto 1.1.	15 522	13 745	15 522	13 745
Osakemerkintä		1 777		1 777
Vararahasto 31.12.	15 522	15 522	15 522	15 522
Sidottu oma pääoma 31.12.	81 972	81 972	81 972	81 972
Käyttörahassto 1.1.	19 806	19 806	19 806	19 806
Käyttörahassto 31.12.	19 806	19 806	19 806	19 806
Muu vapaa oma pääoma 1.1.	355 621	296 217	306 559	263 071
Osingonjako	-38 021	-21 920	-38 021	-21 920
Muuntoerojen muutos	4 908	570		
Tilikauden voitto	98 699	80 754	101 974	65 408
Muu vapaa oma pääoma 31.12.	421 207	355 621	370 512	306 559
Vapaa oma pääoma 31.12.	441 013	375 427	390 318	326 365
Oma pääoma yhteensä	522 985	457 399	472 290	408 337
Voitonjakokelpoiset varat	338 351	269 120	390 318	326 365

EMOYHTIÖN OSAKEPÄÄOMAN JAKAUTUMINEN OSAKELAJEITTAIN 31.12.

	1997		1996	
	kpl	mk	kpl	mk
Kantaosake (20 ääntä/osake)	2 599 272	25 992 720	2 600 000	26 000 000
Etuoiikeutettu osake (1 ääni/osake)	4 045 728	40 457 280	4 045 000	40 450 000
Yhteensä	6 645 000	66 450 000	6 645 000	66 450 000

VAPAAEHTOISET VARAUKSET JA LASKENNALLINEN VEROVELKA

	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Kertynyt poistoero 1.1.	95 692	77 094	92 245	74 306
Tilikauden muutokset	46 275	18 598	45 199	17 939
Kertynyt poistoero 31.12.	141 967	95 692	137 444	92 245
Muut vapaaehtoiset varaukset 1.1.	51 956	79 719	51 379	78 816
Tilikauden muutokset	-51 337	-27 763	-51 379	-27 437
Muut vapaaehtoiset varaukset 31.12.	619	51 956		51 379
Kertynyt poistoero ja muut vapaaehtoiset varaukset 31.12.	142 586	147 648	137 444	143 624
Varauksia vastaavat verovelat 31.12.	-39 924	-41 341		
Varausten osuus omasta pääomasta 31.12.	102 662	106 307		

VIERAS PÄÄOMA

	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua				
Muut pitkäaikaiset velat	375	750	375	750

ANNETUT PANTIT JA VASTUUSITOUMUKSET

	Konserni		Emoyhtiö	
	1997	1996	1997	1996
a) Omasta velasta				
Kiinnitykset maa-alueisiin ja rakennuksiin	1 802	24 743	500	9 500
b) Konserniyhtiön velasta				
Takaukset			504	13 096
c) Muiden puolesta				
Takaukset	200	-	200	-
d) Muut omat vastuut				
Vekselivastuut	199	107	-	-
Leasingvastuut	6 288	3 200	-	-
Eläkevastuut	1 101	1 367	1 101	1 367
Yhteensä	9 590	29 417	2 305	23 963

JOHDANNAISTEN ARVOT 31.12.1997

Valuuttatermiinit 17 123 050 mk

MUUT TIEDOT

RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Valuuttariskeiltä pyritään pääsääntöisesti suojautumaan. Suojauskeinoina käytetään kassavirtojen matching'ia, terminointeja ja optioita.

Emoyhtiöllä ei ole valuuttamääräisiä lainoja. Tytäryhtiöiden velat ovat ao. maan valuutassa. Avoimia kurssiriskin alaisia valuuttapositioneja on syntynyt vain operatiivisen toiminnan valuuttamääräisten ostojen ja myyntien seurauksena sekä konsernin sisäisistä rahoitusjärjestelyistä.

Myyneistä ja ostoista syntyneitä avointa valuuttariskiä suojataan pääsääntöisesti termiineillä. Tapauskohtaisesti suojataan myös tilaus- tai tarjouskantojen seurauksena syntyneitä avoimia valuuttapositioneja.

Konsernissa ei suojata ulkomaisten tytäryhtiöiden omaa pääomaa, eikä oman pääoman luonteisiin lainoihin liittyviä valuuttakurssiriskejä.

Likvidejä varoja sijoittaessaan Tamfelt on riskin karttaja. Sijoittamisen kohteena ovat pääasiassa monetaariset instrumentit. Rajoitetusti voidaan likvidejä varoja sijoittaa myös osakkeisiin. Yhtiön hallitus on vahvistanut periaatteet, joiden mukaan voidaan ottaa korko- ja vastapuoliriskejä.

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT, KONSERNI

(1000 mk)

	1993	1994	1995	1996	1997
Liikevaihto	461 452	451 837	501 939	531 765	607 313
Muutos, %	5,0	-2,1	11,1	5,9	14,2
Ulkomaan myynnin osuus	269 036	244 507	276 435	303 108	365 983
% liikevaihdosta	58,3	54,1	55,1	57,0	60,3
Liikevoitto	43 601	46 563	71 154	83 576	123 648
% liikevaihdosta	9,4	10,3	14,2	15,7	20,4
Voitto ennen veroja ja väh.os. ^{*)}	43 900	40 510	76 328	98 511	137 141
% liikevaihdosta	9,5	9,0	15,2	18,5	22,6
Oman pääoman tuotto, %	11,5	9,5	13,4	17,2	20,1
Sijoitetun pääoman tuotto, %	11,7	11,2	16,8	20,3	26,3
Omavaraisuusaste, %	53,2	59,1	65,2	75,4	76,6
Bruttoinvestoinnit,	19 066	21 905	38 941	53 039	60 053
% liikevaihdosta	4,1	4,8	7,8	10,0	9,9
Henkilöstön keskim. lukumäärä tilikauden aikana	1 155	1 153	1 133	1 162	1 202

OMAN PÄÄOMAN TUOTTO, %

Voitto ennen satunnaiseriä, veroja ja vähemmistöosuutta - verot	
<hr/>	x 100
Oma pääoma + vähemmistöosuus (keskiarvo)	

SIIJOITETUN PÄÄOMAN TUOTTO, %

Voitto ennen satunnaiseriä, veroja ja vähemmistöosuutta + korko- ja muut rahoituskulut	
<hr/>	x 100
Taseen loppusumma - korottomat velat (keskiarvo)	

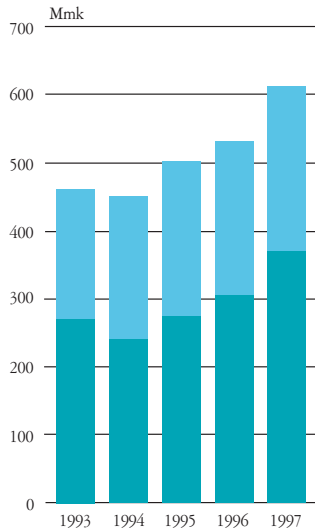
OMAVARAISUUSASTE, %

Oma pääoma + vähemmistöosuus	
<hr/>	x 100
Taseen loppusumma - saadut ennakot	

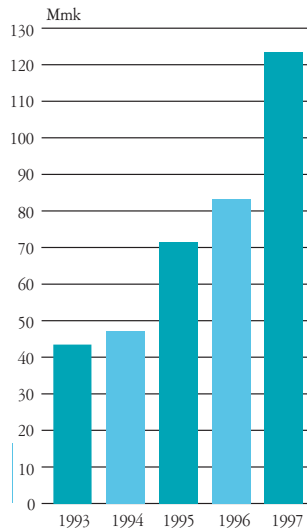
^{*)} Satunnaisia eriä ei ole.

LIKEVAIHTO, KONSERNI

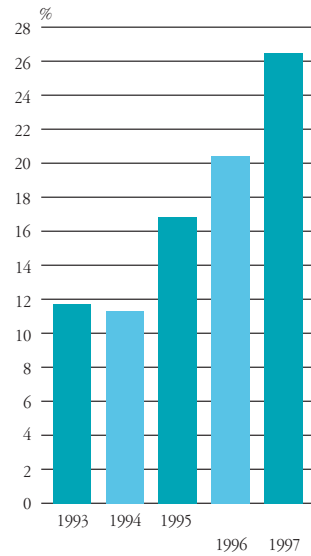
- Koko liikevaihto
- Ulkomaisen myynnin osuus

LIKEVOITTO, KONSERNI

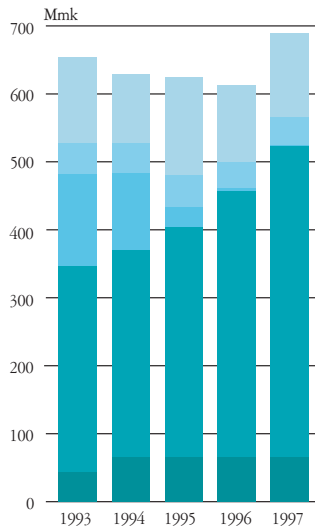

SJOITETUN PÄÄOMAN TUOTTO, KONSERNI

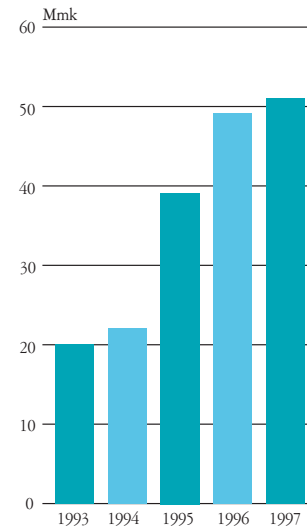

RAHOITUS, KONSERNI

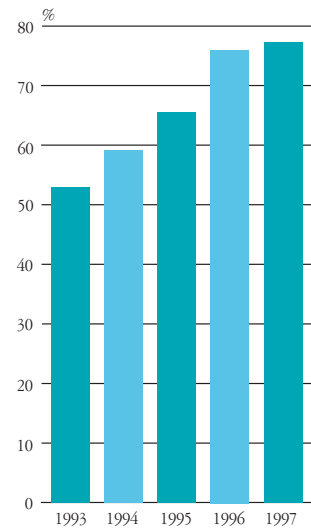
- Osakepääoma
- Muu oma pääoma
- Pitkäaikainen vieras pääoma
- Laskennallinen verovelka
- Lyhytaikainen vieras pääoma

NETTOINVESTOINNIT, KONSERNI

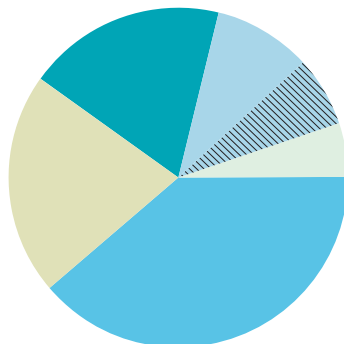

OMAVARAISUUSASTE, KONSERNI

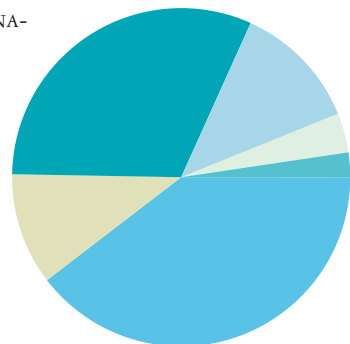
TULOSLASKELMAN JAKAUTUMINEN 1997, KONSERNI

- Henkilöstökulut 39 %
- Aineet ja tarvikkeet 21 %
- Muut kulut 19 %
- Suunnitelman mukaiset poistot 5 %
- Voitto 16 %, josta osinko 7 %

LIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN 1997, KONSERNI

- Suomi 39,7 %
- Skandinavia 12,1 %
- Muu Eurooppa 31,3 %
- Pohjois-Amerikka 10,5 %
- Kaukoitää 4,1 %
- Muut maat 2,2 %

OSAKETIETOJA

OSAKEPÄÄOMA JA OSAKELAJIT

Tamfelt Oyj Abp:n osakepääoma jakautuu kantaosakkeisiin ja etuoikeutettuihin osakkeisiin. Kummankin nimellisarvo on 10 markkaa. Etuoikeutetulle osakkeelle jaetaan kaksi prosenttiyksikköä suurempi osinko kuin kantaosakkeelle varsinaisen yhtiökokouksen päättäessä, että osinkoa jaetaan. Kantaosakkeella on 20 ääntä ja etuoikeutetulla yksi ääni. Kantaosake voidaan muuntaa etuoikeutetuksi osakkeeksi osakkeenomistajan vaatimuksesta yhtiöjärjestyksessä määrätyillä edellytyksillä.

Yhtiön osakepääoma on 66 450 000 mk (66 450 000). Osakepääoma jakaantuu 2 599 272 (2 600 000) kantaosakkeeseen ja 4 045 728 (4 045 000) etuoikeutettuun osakkeeseen niiden osakemuuntojen jälkeen, jotka vuoden aikana tehtiin. Yhtiön yhteenlaskettu äänimäärä on 56 031 168 (56 045 000) ääntä.

KURSSIKEHITYS JA OSAKEVAIHTO

Vuonna 1997 Helsingin Pörssin laskema HEX-yleisindeksi nousi 33 %. Tamfeltin kantaosake nousi vuoden 1997 aikana 58 % ja etuoikeutettu osake vastaavasti 60 %. Kantaosakkeiden ylin kaupantekokurssi vuoden 1997 aikana oli 210 mk ja alin 126 mk. Etuoikeutettujen osakkeiden ylin kaupantekokurssi oli 215 mk ja alin 123 mk.

Vuonna 1997 Helsingin Pörssissä vaihdettiin Tamfeltin kantaosakkeita 13,3 Mmk:lla (17,4) ja etuoikeutettuja osakkeita 144,1 Mmk:lla (78,9). Kantaosakkeiden kappalemääräinen vaihto vuoden 1997 aikana oli 78 552 kpl (164 383) ja etuoikeutettuja osakkeita vaihdettiin vastaavasti 789 600 kpl (819 084).

Vuoden 1997 aikana kantaosakkeiden vaihto oli 3,0 % (6,3) kantaosakkeiden kokonaismäärästä. Etuoikeutettujen osakkeiden vaihto oli 19,5 % (20,4) etuoikeutettujen kokonaismäärästä.

OSAKEKANNAN OMISTUKSEN

JAKAUTUMINEN

Vuoden 1997 (1996) lopussa yhtiöllä oli 1 653 (1 629) osakkeenomistajaa ja kaksi (kaksi) hallintarekisteröityä omistusta. Hallintarekisteröityjen osakkeiden lukumäärä oli 116 560 kpl (164 263). Arvo-osuusjärjestelmään siirtämättömiä osakkeita oli 6 372 kpl (7 926) eli 0,10 % (0,12). Yhtiön viidellä (kuudella) hallituksen jäsenillä, toimitusjohtajalla ja varatoimitusjohtajalla oli yhteensä 118 974 (158 222) kantaosaketta ja 65 539 (106 663) etuoikeutettua osaketta vastaten 2,8 % (4,0) osakekannasta ja 4,4 % (5,8) äänivallasta. Tamfeltin yhdeksän (yksitoista) ns. ilmoitusvelvollista omisti 185 992 (266 468) osaketta vastaten 2,8 % (4,0) osakekannasta ja 4,4 % (5,9) äänivallasta.

OMISTUKSEN JAKAUTUMINEN INSTITUTIONAALISEN SEKTORILUOKITUKSEN PERUSTEELLA 31.12.1997:

Luokka	Omistuksia	%	Osakelukumäärä	%	Äänimäärä	%
120 Yksityiset yritykset	148	8,9	568 008	8,6	5 901 479	10,5
200 Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	34	2,0	1 762 354	26,5	13 286 443	23,7
300 Julkisyhteisöt	13	0,8	553 824	8,3	1 865 964	3,3
400 Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	84	5,1	1 056 948	15,9	9 236 790	16,5
500 Kotitaloudet	1 357	82,1	2 514 423	37,8	24 937 368	44,5
600*) Ulkomaat	19	1,1	182 271	2,7	760 764	1,4
Kaikki yhteensä	1 655	100,0	6 637 828	99,9	55 988 808	99,9
Odotusluettelo			800	0,0	800	0,0
Arvo-osuusjärjestelmään siirtämättömät osakkeet			6 372	0,1	41 560	0,1
Liikkeeseenlaskettu määrä			6 645 000	100,0	56 031 168	100,0

*) Sisältää hallintarekisteröidyt omistukset.

OMISTUKSEN JAKAUTUMINEN SUURUUSLUOKITTAIN 31.12.1997:

Osakkeiden määrä	Omistuksia	%	Osakelukumäärä	%	Äänimäärä	%
1 - 500	969	58,5	180 442	2,7	1 173 914	2,1
501 - 5 000	519	31,4	824 410	12,4	5 885 193	10,5
5 001 - 10 000	62	3,7	446 246	6,7	3 289 235	5,9
10 001 - 50 000	78	4,7	1 754 088	26,4	15 512 121	27,7
50 001 - 100 000	13	0,8	863 170	13,0	7 706 704	13,7
100 001 - 999 000	14	0,9	2 569 472	38,7	22 421 641	40,0
Kaikki yhteensä	1 655	100,0	6 637 828	99,9	55 988 808	99,9
Odotusluettelo			800	0,0	800	0,0
Arvo-osuusjärjestelmään siirtämättömät osakkeet			6 372	0,1	41 560	0,1
Liikkeeseenlaskettu määrä			6 645 000	100,0	56 031 168	100,0

SUURIMMAT OMISTUKSET ÄÄNIMÄÄRÄLLÄ MITATTUNA 31.12.1997 (31.12.1996):

1	(1) ^{*)}	Eläke-Varma, keskinäinen vakuutusyhtiö	8,9	%	(9,0)
2	(2)	Teollisuusvakuutus Oy	5,0	%	(5,0)
3	(3)	Valmet Oyj	4,4	%	(4,4)
4	(5) ^{*)}	Henkivakuutusosakeyhtiö Nova	4,3	%	(3,6)
5	(4)	von Frenckell, Christoffer	3,8	%	(3,8)
6	(6)	Waldemar von Frenckells Stiftelse	3,5	%	(3,5)
7	(7)	Cedercreutz, Axel	3,0	%	(3,0)
8	(8)	Samfundet Folkhälsan i Svenska Finland	2,5	%	(2,5)
9	(9)	Suomen Ritarihuone	1,8	%	(1,8)
10	(10)	Suomen Vakuutus Osakeyhtiö	1,8	%	(1,8)
		YHTEENSÄ	39,0	%	(38,4)

SUURIMMAT OMISTUKSET KAPPALEMÄÄRÄLLÄ MITATTUNA 31.12.1997 (31.12.1996):

1	(1) ^{*)}	Eläke-Varma, keskinäinen vakuutusyhtiö	6,0	%	(7,0)
2	(3)	Teollisuusvakuutus Oy	5,0	%	(5,0)
3	(8)	Kuntien Eläkevakuutus	3,3	%	(2,4)
4	(2) ^{*)}	Henkivakuutusosakeyhtiö Nova	2,8	%	(5,4)
5	(4)	Valmet Oyj	2,7	%	(2,7)
6	(5)	Waldemar von Frenckells Stiftelse	2,7	%	(2,7)
7	(6)	von Frenckell, Christoffer	2,7	%	(2,7)
8	(7)	Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	2,6	%	(2,6)
9	(9)	Samfundet Folkhälsan i Svenska Finland	2,3	%	(2,3)
10	(10)	Cedercreutz, Axel	1,9	%	(2,0)
		YHTEENSÄ	32,0	%	(34,8)

^{*)} Eläke-Varma, keskinäinen vakuutusyhtiö ilmoitti 3.9.1997 Henkivakuutusosakeyhtiö Novan kuuluvan Eläke-Varma, keskinäinen vakuutusyhtiö -konserniin, jolloin konsernin osuus Tamfeltin osakepääomasta ja äänimäärästä ylittää 1/10 liputuskynnyksen.
21.10.1997 Eläke-Varma, keskinäinen vakuutusyhtiö ilmoitti, että Eläke-Varma, keskinäinen vakuutusyhtiö -konsernin osuus Tamfeltin osakepääomasta on vähentynyt alle 1/10 liputuskynnyksen.

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT	1993	1994	1995	1996	1997
Tulos/osake, mk ²⁾	5,85	5,10	7,80	11,20	14,85
Oma pääoma/osake 31.12., mk ²⁾	52	56	61	69	79
OSINGONJAKO					
Osingonjako, Mmk ¹⁾	13,56	17,30	21,90	38,02	42,01
Osinko/osake, mk					
kanta	6,00	2,50	3,20	5,60	6,20
etuoik.	6,40	2,70	3,40	5,80	6,40
Oikaistu osinko/osake, mk ²⁾					
kanta	2,00	2,50	3,20	5,60	6,20
etuoik.	2,13	2,70	3,40	5,80	6,40
Osinko/tulos %	35,3	51,3	42,5	51,3	42,6
Efektiivinen osinkotuotto 31.12., %					
kanta	2,1	3,3	4,3	4,5	3,1
etuoik.	2,3	3,7	5,1	4,8	3,3
P/E-luku 31.12.					
kanta	16,6	14,7	9,5	11,1	13,3
etuoik.	15,7	14,3	8,5	10,8	13,0
KURSSIKEHITYS JA PÖRSSIVAIHTO					
Tilikauden lopun oikaisematon kurssi					
kanta	291,00	75,00	74,00	125,00	197,00
etuoik.	275,00	73,00	66,50	121,00	193,00
Tilik. lopun oik. kurssi ²⁾					
kanta	97,00	75,00	74,00	125,00	197,00
etuoik.	91,70	73,00	66,50	121,00	193,00
Oikaistun kurssin muutos, %					
kanta	62,6	-22,7	-1,3	68,9	57,6
etuoik.	83,3	-20,4	-8,9	82,0	59,5
Ylin vaihtokurssi, mk ²⁾					
kanta	100,00	103,30	80,00	126,00	210,00
etuoik.	91,70	101,70	77,00	125,00	215,00
Alin vaihtokurssi, mk ²⁾					
kanta	60,00	71,00	58,00	75,00	126,00
etuoik.	51,70	70,00	55,00	69,00	123,00
Pörssivaihto, Mmk					
kanta	28,2	17,8	14,8	17,4	13,3
etuoik.	114,4	49,6	44,4	78,9	144,1
Pörssivaihto, kpl ³⁾					
kanta	366 942	201 803	218 612	164 383	78 552
etuoik.	1 532 445	571 210	710 462	819 084	789 600
Pörssivaihto/koko osakekanta, %					
kanta	9,4	7,8	8,4	6,3	3,0
etuoik.	56,8	14,3	17,8	20,4	19,5
OSAKEPÄÄOMA JA OSAKKEET					
Osakepääoma 31.12., Mmk	44,0	66,0	66,0	66,45	66,45
kanta	26,0	26,0	26,0	26,00	25,99
etuoik.	18,0	40,0	40,0	40,45	40,46
Osakepääoman pörssiarvo 31.12., Mmk	625,8	487,0	458,4	814,4	1 292,9
Osakkeita 31.12., 1000 kpl	2 200	6 600	6 600	6 645	6 645
kanta	1 300	2 600	2 600	2 600	2 599
etuoik.	900	4 000	4 000	4 045	4 046
Osakkeita keskim. 1000 kpl ²⁾	6 600	6 600	6 600	6 608	6 645
Osakkeita oik.lkm 31.12., 1000 kpl ²⁾	6 600	6 600	6 600	6 645	6 645
Osakkeenomistajia 31.12., kpl	1 738	1 765	1 773	1 629	1 653
Hallintarekist. omistuksia 31.12., kpl	3	3	3	2	2
TULOS/OSAKE					
Voitto ennen satunnaiseriä, veroja ja vähemmistöosuutta -verot - vähemmistöosuus tuloksesta					
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa					
OMA PÄÄOMA/OSAKE					
Oma pääoma					
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa					
HINTA/VOITTO (P/E)					
Osakeantioikaistu pörssikurssi tilikauden lopussa					
Tulos/osake (EPS)					

¹⁾ v.1997 Hallituksen ehdotus²⁾ Osakeantioikaistu³⁾ Pörssivaihto tehty vertailukelpoiseksi nykyisen nimellisarvon kanssa.

HALLITUKSEN ESITYS YHTIÖKOKOUKSELLE

Konsernin voitonjakokelpoiset varat ovat
338 351 000,00 mk.

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat
390 318 533,77 mk, josta

- käyttämättömät voittovarot edellisiltä vuosilta	268 538 045,68 mk
- tilikauden voitto	101 974 061,90 mk
	<u>370 512 107,58 mk</u>

Hallitus ehdottaa, että yllämainitut voittovarot käytetään seuraavasti:

- jaetaan osinkoa 6,20 mk/osake 2 599 272 kantaosakkeelle	16 115 486,40 mk
- jaetaan osinkoa 6,40 mk/osake 4 045 728 etuoikeutetulle osakkeelle	25 892 659,20 mk
- jätetään käyttämättömiksi voittovaroiksi	328 503 961,98 mk
	<u>370 512 107,58 mk</u>

Helsingissä, helmikuun 23. päivänä 1998

Mikael von Frenckell Axel Cedercrutz
Martin Lilius Vesa Kainu
Jouko Oksanen
 Risto Hautamäki
 toimitusjohtaja

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Tamfelt Oyj Abp:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Tamfelt Oyj Abp:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 1997. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelmat, taseet, rahoituslaskelmat ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittä-

vässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta tilivuodelta sekä talou-

dellisesta asemasta tilinpäätöspäivänä. Tilinpäätös konsernitalinpäätökseen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen esitys voittovarojen käyttämiseksi on osakeyhtiölain mukainen.

Olemme perehtyneet tilivuoden aikana julkistettuihin osavuositarkastuksiin. Käsitteemme mukaan osavuositarkastukset on laadittu niitä koskevien säännösten mukaisesti.

Tampere 5. maaliskuuta 1998

Eric Haglund, KHT Jari Paloniemi, KHT

TAMFELT OY AB

PL 427
33101 Tampere
Puh. (03) 363 9111
Telefax (03) 356 0120
Telex 22169 tamfe fi

TAMFELT OY AB

Juankosken tehdas
73500 Juankoski
Puh. (017) 256 7111
Telefax (017) 256 7740
Telex 42194 viira fi

TAMFELT, INC.

P.O. Box 9115
Canton, MA 02021
USA
Tel. +1-781-828-3350
Telefax +1-781-575-9443

FANAFEL LDA

Apartado 9
3881 Ovar Codex
Portugal
Tel. +351-56-586091
Telefax +351-56-579579
Telex 24505 fafelt-p